

WERVING & BEHOUD

ALLEMAAL UITBLINKENDE
MEIDEN – DEEL 2

Inhoud

Inleiding	3
Uitblikker 1: Layloma (7) SV Saestum, nieuw lid	5
Is de vereniging klaar voor (meer) vrouwelijke leden?	8
Werven	11
Uitblikker 2: Renske (10) VV GDC, nieuw lid	17
Wervingsactiviteiten	22
Uitblikker 3: Marianne (16) SC Klarenbeek Vrouwen 2	31
Behoud	34
Tot slot. Wat kan de KNVB voor jouw vereniging betekenen?	39

Werving & Behoud

Meiden hebben in korte tijd het Nederlandse voetbal veroverd. Op de velden en in de clubkantines zijn ze niet meer weg te denken. En dit is nog maar het begin. Elk jaar wint onder meiden voetbal aan populariteit, elk seizoen schrijven verenigingen nieuwe vrouwelijke leden bij in het ledenbestand. Verenigingen zijn meestal blij met hun komst, want meiden en vrouwen zijn graag geziene leden. Sportief en sociaal betekenen ze een grote verrijking.

Andersom kunnen verenigingen aan speelsters nog niet altijd de aandacht geven die zij verdienen. Veel meiden spelen bijvoorbeeld niet op het niveau dat bij hun talent, beleving, ambitie en leeftijd past. In deze KNVB-serie staan de wensen van meiden centraal. Meiden van vijf jaar, meiden van negen, elf, dertien en negentien jaar, stuk voor stuk meiden die in hun voetballoopbaan weerstanden ervaren. Meiden die een verhaal te vertellen hebben. Meiden die elk seizoen opnieuw moeten zoeken naar een voetbalomgeving, een vereniging en een team dat beter past bij hun niveau, talent, beleving, ambitie, leeftijd en doelstelling. Voor veel van hen is dat nog altijd geen eenvoudige opgave.

Geen meisje is gelijk, geen vereniging is dezelfde. Zo staat een kleine vereniging met weinig meidenleden voor een andere uitdaging dan een grote vereniging die beschikt over meidenteams in elke leeftijdscategorie. Een vereniging in de stad, met een divers en dynamisch ledenbestand, heeft met andere problemen te maken dan een dorpsvereni-

ging, waar families al decennia voetballen. Wij zijn bij een aantal meiden en hun verenigingen op bezoek geweest. De meiden vertelden wat zij zo leuk vinden aan voetbal. Ook vertelden ze wat zij leuk vinden aan hun trainer, en aan hun team. Daarnaast lieten ze zien wat er binnen hun vereniging beter geregeld kan worden.

De uitdagingen hebben we teruggebracht tot vier thema's. Aan elk thema wijden we een boekje. Met daarin onderzoek en expertise, en openhartige ervaringen van clubbestuurders, trainers-coaches, ouders en vooral de speelsters zelf. Naast dit boekje – Werving & Behoud – zijn de delen Het Meisje Centraal, Clubontwikkeling & Samenwerken en Talentontwikkeling beschikbaar. De KNVB hoopt met deze boekjes op meer bewustwording van de problematiek die meiden ervaren. Ook willen we de oplossingen delen die verenigingen al bedacht hebben. We wensen je veel leesplezier, inspiratie en succes met het begeleiden van speelsters, en het verder ontwikkelen van het meidenvoetbal op je vereniging. Door het centraal stellen van elke voetbalster.

KNVB & Jeroen Siebelink

Juli 2016

Uitblinker 1: Layloma (7)

Uitblinker: **Layloma**

Leeftijd: **7**

Is hier: **om kennis te maken met de vereniging en om zich in te schrijven**

Vereniging: **SV Saestum, Zeist**

Leden: **800**

Vrouwelijke leden: **145 (75 vrouwen en 70 meiden)**

Opkomst Vriendinnendag: **20**

'Ik weet nu al dat ik me hier ga inschrijven'

Layloma: 'Met mijn moeder en mijn zusjes ben ik naar de Vriendinnendag van SV Saestum gekomen. Ik weet al zeker dat ik hier wil voetballen. Mama heeft me meteen ingeschreven. Voetbal is zo leuk. Thuis op een veldje voetbal ik de hele dag met mijn oudere zus Layla (10). Zij speelt in de MO.13-1 van SV Saestum. Salma (15) speelt in de MO.17-1. Mijn ouders komen uit Afghanistan. Vijftien jaar geleden verhuisden we naar Nederland. Mijn oudste zus is Morsal (21). Toen zij op haar achtste op voetbal wilde, was er geen plek voor haar. Op deze vereniging voetbalden toen nog niet genoeg meiden. Morsal heeft gezegd dat Salma dat moet goedmaken. Salma voetbalt hier al vijf jaar. Ze let er goed op dat Layla het ook naar haar zin heeft. Layla moet haar opvolgen. En ik volg Layla weer op, want zo gaat dat bij ons.'

Ik heb nog een zusje, Sara (2,5). Zij wil altijd meedoen op het veldje.

Ze snapt nog niet hoe je de bal moet stoppen. Ik ga het haar proberen te leren, want op een dag zal ze mij toch moeten opvolgen. Tot slot is er ook nog Narges (19), mijn op een na oudste zus. Die wil niet voetballen. Ze komt niet bij ons zitten als we lekker van Ronaldo op tv genieten. Ze kijkt series.'

'Layloma bij de jongens? Denk het niet'

Wil, coördinator meidenvoetbal SV Saestum: 'SV Saestum staat bekend om topvrouwen-voetbal. We hebben hier vijf vrouwenteams,

'Ik kan goed schieten. Dat kan ik niet laten zien, er zijn geen schietoefeningen'

– Layloma –

maar met verder alleen een MO.13-1, MO.17-1, MO.15-1, MO.15-2, MO.13-1 en JO.11-M1 hebben we nog niet veel meiden-leden. Waarom Saestum zo groot is in vrouwenvoetbal, en toch zo weinig meidenleden heeft? We zijn volgens mij nog niet goed in staat te profiteren van onze bekendheid. Misschien schrikt het niveau de recreatieve voetbalsters af? Vrouwen 1 speelt in de top-klasse, het team werd acht keer Nederlands kampioen en won vele nationale bekern. Toch spelen alle meiden in meidenteams, ze krijgen niet veel weerstand van jongens. In deze omgeving is namelijk veel concurrentie voor meidenvoetbal. Hockey, maar ook andere sporten. Als we zelf geen talenten kunnen opleiden, hopen we meer talenten aan te trekken van buitenaf. Met een meidenvoetbaldag eerder dit jaar (een gevarieerd programma met gediplomeerd kader en allerlei specialisten, individuele techniektraining, keeperstraining, toernooitjes, een penaltybokaal, rustsessies, uitgebalanceerde drank en voeding en een meet & greet met ex-FC Utrecht-speelsters, red.) probeerden we meiden uit Midden-Nederland naar Zeist te lokken. We kozen toen voor een lange inlooptag, van acht tot zes uur, om zo ook rekening te houden met de agenda van werkende ouders. Met de kortere Vriendinnendag van vandaag hopen we vooral op nieuwe meidenleden in de leeftijdscategorie O.13 en O.15. O.17- en O.19-junioren verwacht ik vandaag niet, die vinden dit stom. Je gaat toch geen vriendinnen meenemen? Een Vriendinnendag werkt denk ik alleen voor tien- tot veertienjarigen. Met een Layloma voor de jongste pupillen zijn we ook blij. Moeten we ons meer richten op de toekomst? Meer meiden

van vijf tot acht werven, om ze met en tegen jongens te laten spelen? Zodat we zelf onze talenten opleiden? Dat denk ik niet. Dit heet niet voor niets een 'Vriendinnendag'. Deze meiden komen voor het plezier.'

'Jongens of meiden, dat maakt mij niet uit'

Layloma: 'Mij maakt het niks uit of ik met jongens of meiden speel. Ik ben net zo druk als een jongen, zegt mijn moeder. Zij vindt het eigenlijk wel goed voor me als ik tussen de jongens zou spelen, want daar word ik harder van. Als ik maar aanvoerder wordt. Verder maakt mij het niet uit met wie ik speel of waar ik sta. Vandaag ben ik ook weer overal waar de bal is. Ik probeer de bal af te pakken, al kijk ik ook soms nog toe hoe Layla het doet. We zijn in hetzelfde team ingedeeld. Ik volg haar bewegingen, bij elke bal is ze eerder dan ik. Ik kan goed en hard schieten. Maar dat kan ik niet laten zien vandaag, want er zijn geen schietoefeningen. We doen alleen partijtjes. "Schiet maar naar mij!", zegt Layla.'

'De volgende keer meer variatie in het circuit'

Liduina, organisator Vriendinnendag en trainer MO.13-1 SV Saestum: 'De opkomst vandaag valt me eerlijk gezegd een beetje tegen. Bij de werving hebben we dankbaar gebruikgemaakt van de middelen die de KNVB ons bood. De flyers, de posters, het Vriendinnendagpakket. Om de huidige meidenteams aan te vullen hoopte ik op minstens tien nieuwe leden. Dat is denk ik wel

gelukt, maar op een andere dag hadden we wel wat meer meiden kunnen werven. We planden deze dag vlak na de laatste competitiedag. Dan is er rust hier, dacht ik, en genoeg ruimte op de velden. Daarom staat veld 1, een kunstgrasveld, tot onze beschikking. Maar vandaag is ook de Zeist Cup, een straatvoetbaltoernooi waar veel kinderen op af komen. Dat wist ik niet. En ook op hockeyvereniging Phoenix is vandaag een open dag voor meiden. Tja. Over de gekozen activiteiten ben ik evenmin geheel tevreden. We kozen voor Goal Master, een circuit met oefenvormen. De meiden deelden we in ploegjes in van drie of vier. Ze rouleren langs veldjes waar ze partijtjes speelden met twee grote doelen, met vier kleine doeltjes of lijnvoetbal speelden. Ze vinden het leuk om de partijtjes te doen, ze staan niet veel stil.

Toch is het een beetje teveel van hetzelfde. Het is heet, een uur voetbal put ze uit. De volgende keer laat ik ze ook lekker penalties nemen, en doen we ter afwisseling van de partijtjes een dribbelvorm.'

1. Is de vereniging klaar voor (meer) vrouwelijke leden?

Om elk meisje te laten voetballen op haar eigen niveau en leeftijd, rekening houdend met haar beleving van voetbal en ambitie, is het zaak het bestand meidenleden op peil te houden. Alleen bij een ruime hoeveelheid meidenleden ontstaat een divers voetbal-aanbod, en kan elk meisje zelf de afweging maken. Wat past het beste bij mij? Wil ik voetballen voor mijn plezier? In een leuk meidenteam, tegen andere meidenteams in een meidencompetitie? Of ben ik ook fanatiek en wil ik op het hoogste niveau voetballen in een meidencompetitie? Ben ik ook nog eens ambitieus, en wil ik met een meidenteam deelnemen aan een jongenscompetitie? Kan ik goed meekomen in een jongensteam? Heb ik het talent om de top te halen, en wil ik met jongens in de hoofdklasse spelen? Dan moeten al die mogelijkheden binnen een vereniging wel voorhanden zijn. Kwantiteit is de basis van kwalitatief en goed georganiseerd meiden- en vrouwenvoetbal. Om aan kwaliteit te komen en om de aantallen op peil te houden, is werving en selectie nodig.

Tweehonderd meiden

Om elk meisje voetbalmaatwerk te kunnen bieden, is in theorie het aantal van minimaal tweehonderd meiden ideaal. Waarom tweehonderd? Er is dan een volwaardige jeugdopleiding mogelijk, met een continue in- en doorstroom. Alle meiden spelen dan in teams waarin ze het beste tot hun recht komen.

- Twee O.9-teams waarvan een meiden-team, de andere meiden worden op eigen

niveau verdeeld tussen de jongens (+/- zestien meiden).

- Twee O.11-teams (zelfde als bij de O.9, +/- twintig meiden).
- drie O.13-teams (een meidenteam in jongenscompetitie, een meiden-selectie-team, een meiden recreantenteam).
- Drie O.15-teams (een meidenteam in jongenscompetitie, een meiden-selectie-team, een meiden recreantenteam).
- Twee O.17-meiden teams (een selectie-team en een recreantenteam).
- Twee O.19-meiden teams (een selectie-team en een recreantenteam).

Naast deze meidenteams moeten talentvolle meiden in de O.13, O.15, O.17 en O.19-leeftijdscategorieën in een jongensteam kunnen spelen. Zo kom je tot in totaal zo'n tweehonderd meiden. Bij de O.17- en O.19-junioren lukt het meidenteams door fysieke verschillen niet om in een jongenscompetitie te spelen. Het is nu zaak om voor al deze meiden individueel een

goede plek te vinden binnen de vereniging. Soms verdelen verenigingen meiden tussen de jongens, MO.17-1 en de vrouwen. Andere verenigingen kiezen ervoor om deze meiden als team door te laten gaan als een MO.17-1. Ook is rekening gehouden met de natuurlijke uitstroom op die leeftijd. Op dit moment echter beschikken nog weinig verenigingen over een dusdanig groot aantal meidenleden.

Groeiwens vooral bij de pupillen

- 86% van de verenigingen die al meiden- en vrouwenvoetbal aanbieden, wil daarin verder groeien.
- 75% van de verenigingen wil groeien bij de pupillen;
- 68% van de verenigingen wil groeien bij de junioren;
- 51% van de verenigingen wil groeien bij de senioren.

Bron: Servicemeting

Werven en behouden

Een vereniging met een klein aantal meidenleden, bijvoorbeeld minder dan vijftig, kent niet de weelde meiden passend te kunnen indelen. Laat staan dat ze meiden kunnen selecteren of doorselecteren. Toch hebben de meiden van een kleine vereniging recht op een passend voetbalaanbod. Kan een vereniging dit zelf niet bieden dan is het mogelijk om met een andere vereniging samen te werken. Gezamenlijk heb je meer meiden, waardoor de vereniging meer meiden op hun eigen niveau en in hun eigen leeftijdscategorie kan laten voetballen. Hierdoor blijven meiden langer uitgedaagd en lid van de vereniging. Is samenwerken geen optie dan zal de vereniging extra aandacht moeten geven aan het werven, selecteren en indelen van meiden. Een andere optie is dat een vereniging zich duidelijk profileert als prestatieve of recreatieve vereniging voor meiden. Een vereniging met veel meidenleden, bijvoorbeeld meer dan honderd, kan al meer maatwerk bieden. Bovendien maakt een

groot aantal meidenleden het gemakkelijk meer meiden uit de omgeving aan te trekken, zodat het aantal meidenleden als vanzelf al stabiel blijft, of verder gaat stijgen. Al is dat geen reden om op onze lauweren te rusten.

Om elk meisje een plek te bieden die bij haar past en om al die meidenleden voor voetbal te behouden, is het van belang dat elke vereniging een visie op de toekomst van het meiden- en vrouwenvoetbal heeft, en de zaken intern goed heeft geregeld. Voor zowel kleine als grote verenigingen zijn werving én behoud een voorwaarde voor continuïteit van meiden- en vrouwenvoetbal. Voor elke vereniging heeft naast leden- werving ledenbehoud prioriteit. Houd de voordeur wijd open, en doe de achterdeur goed dicht. Denk er bijvoorbeeld

aan dat als je speelsters tekortkomt voor een 11 tegen 11-competitie, er ook mogelijkheden zijn in een 7 tegen 7-competitie te spelen. Deze competitievorm is mogelijk bij de O.13-pupillen. Teams die net starten, kunnen op deze manier toch competitie spelen.

Meer werven dan behouden

- Verenigingen denken bij 'continuïteit' meer aan werving dan aan behoud.
- 84% denkt daarbij aan mond-tot-mondreclame via vrouwelijke leden;
- 53% denkt aan samenwerking met scholen en schoolvoetbal;
- 21% denkt aan activiteiten als een meidenvoetbaldag, clinics en inlooptrainingen.

Bron: Servicemeting

2. Werven

Voordat je wervingsactiviteiten gaat organiseren, is het belangrijk je af te vragen of je als vereniging daar echt klaar voor bent. Kun je nieuwe meidenleden werkelijk een volwaardige plaats in je vereniging bieden? Je moet meidenvoetbal niet alleen willen, je moet het ook kunnen. Stel jezelf als vereniging eerst een paar vragen.

Meer meiden werven? Maar...

1. ...wat is onze visie op voetbal? Wie zijn wij als vereniging? Waar staan we voor? Wat willen de meidenleden? En kunnen wij ze dat bieden?
2. ...hoe staat onze organisatie ervoor? Hebben wij het mannen- en vrouwenvoetbal al goed geïntegreerd binnen de vereniging? Zijn visie en doelstellingen opgenomen in het beleidsplan? Hebben we voldoende velden en andere faciliteiten beschikbaar voor meer meidenleden?
3. ...is er voldoende draagvlak? In welke mate zijn de bestaande leden betrokken bij het vrouwenvoetbal binnen de vereniging? Staan bestuur en commissies volledig achter een toename van het aantal vrouwelijke leden?
4. ...hebben we kennis en genoeg begeleiding? Hebben wij voldoende kennis van meidenvoetbal en hebben we gekwalificeerd kader in huis om speelsters goed op te vangen en te begeleiden? Zijn er genoeg trainers om alle teams aantrekkelijke en kwalitatief goede trainingen aan te bieden?

Is de vereniging klaar voor nieuwe meidenleden? Dan is het tijd de wervingsstrategie en precieze doelgroep te bepalen, goed na te denken over de concrete wervingsactiviteiten en over de invulling en timing ervan.

Maak keuzes voordat je gaat werven

1. Bepaal je doelgroep.
2. Bepaal je strategie.
3. Kies passende wervingsactiviteiten.

Bepaal je doelgroep

De keuze van de doelgroep hangt samen met je doelstelling. Zet je vooral in op een grotere vrouwenafdeling? Dan is het zaak te werven onder schoolverlaters, studenten, jongvolwassenen. Of misschien blijkt uit je analyse dat, met het oog op doorstroom naar de senioren, er juist meer meiden in de O.17- en O.19-leeftijd nodig zijn. De meeste verenigingen richten zich op meiden in de O.13- en O.15-categorie — meiden die het leuk lijkt in een meidenteam te gaan voetballen. Maar met het oog op de lange termijn en op een langere voetballoopbaan van meiden, is het ook zinvol je te richten op de jongste pupillen. De KNVB stimuleert dit, omdat kinderen op jonge leeftijd het spel nu eenmaal beter en sneller onder de knie krijgen, zodat meiden het voetbal — na zwemles — vaker als eerste sport kiezen.

Bepaal je strategie

Hoe ga je werven? Welke communicatiemiddelen zet je in? Welke actie is het meest

geschikt voor je doel? Dit verschilt sterk per vereniging en per situatie. Een grote vereniging in een multiculturele stadswijk kiest waarschijnlijk voor een andere aanpak dan een kleine dorpsvereniging in de provincie. Iedere vereniging kan zoeken naar haar eigen wijze.

Kies passende wervingsactiviteiten

Zijn eenmaal de basisvoorwaarden gecreëerd? Is iedereen het eens over de visie, is er draagvlak, staat er een organisatie en zijn er genoeg faciliteiten? Dan kun je als vereniging met een gerust hart een wervingsactiviteit organiseren.

Meiden komen via diverse wegen terecht bij een voetbalvereniging. Via vriendinnen, via ouders (een zusje of broertje) en via school. Om meiden langs de eerste twee wegen te stimuleren lid te worden, via vriendinnen en ouders, kun je kiezen voor het klassieke wervingsmodel. Daarbij nodig je ze uit op de vereniging en bied je ze op je eigen terrein een voetbalactiviteit aan. In de vorm van een open dag, een Vriendinnendag of een reguliere training. De andere optie is juist eropuit te trekken en meiden in hun eigen omgeving op te zoeken. Op hun school, in hun wijk. Voor elke activiteit heeft de KNVB draai-boeken ontwikkeld. Ook staat materiaal voor activiteiten ter beschikking.

Vijf do's bij de invulling van een wervingsactiviteit

4. Zoek aansluiting bij bestaande activiteiten.
5. Denk na over timing.
6. Zorg boven alles voor een leuke middag.
7. Zorg voor een logisch vervolg.
8. Betrek van begin af aan ouders bij de vereniging. Vijf do's bij de invulling van een wervingsactiviteit

1. Zoek aansluiting bij bestaande activiteiten

Je kunt als vereniging zelf een activiteit ontwikkelen, maar je kunt ook kijken wat er op dit gebied al wordt georganiseerd. Het kan lonen aansluiting te zoeken bij bestaande activiteiten. Als het sport-servicebureau van de gemeente jaarlijks een drukbezochte sportinstuif organiseert, waarom zou je dan geen een-tweetje maken? Ook kan het handig zijn aansluiting te zoeken bij bestaande activiteiten. Ziet jouw vereniging bijvoorbeeld iets in een School & Voetbaltraject? Door een koppeling te maken met schoolvoetbal is clubvoetbal extra aantrekkelijk te maken. Zo wordt er landelijk een jaarlijks terugkerend scholenkampioenschap georganiseerd, waaraan iedereen kan meedoen. Als vereniging vind je aansluiting door voor meiden een extra training te organiseren. Ook bij het KNVB Straatvoetbal en Zaalvoetbal kun je je specifiek richten op meiden.

2. Denk na over timing

Wanneer organiseer je welke activiteit? Op welk moment van het seizoen? Het is slim in het najaar met een basisschool een aantal voetballessen te organiseren. Voor elke leeftijdsgroep apart, om veel kinderen kennis te laten maken met voetbal. Geef dit een vervolg in het voorjaar. Nodig meiden bij wie belangstelling is gewekt, uit op de vereniging voor een activiteit. Rond maart, april beginnen ouders en kinderen na te denken over een sport voor volgend seizoen. Een uitgelezen moment voor een Vriendinnendag, of om aansluiting te zoeken bij het lokale schoolvoetbaltoernooi, dat doorgaans in deze periode plaatsvindt.

3. Zorg voor een leuke middag

Tijdens de wervingsactiviteit kunnen potentiële leden kennismaken met de sport in het algemeen — en de vereniging in het bijzonder. Hopelijk gaan de meiden zich vervolgens ook daadwerkelijk aanmelden. Waak er wel voor dat de ochtend of middag niet te veel gericht is op werving. Noteer contactgegevens van belangstellenden, maar laat kinderen en ouders niet te lang wachten voor de tafels, en achtereenvolgens niet met inschrijfformulieren. Het gaat er vooral om dat ze een leuke tijd beleven. Voor veel meiden staat uiteindelijk het sociale aspect en het samen voetballen voorop. Hebben ze het leuk gehad, gaan ze met een goed gevoel naar huis? Dat vergroot de kans op een nieuw lidmaatschap.

4. Zorg voor een logisch vervolg

Organiseer je een leuke activiteit, dan is de kans groot dat dit geïnteresseerde meiden oplevert. Sommigen weten al dat ze lid willen worden, anderen willen bedenktijd. Zorg daarom voor een vervolgtraject, één of meer proeftrainingen in de weken direct volgend op de activiteit. De inhoud van deze trainingen is van groot belang. De eerste indruk is bepalend. Maak de meiden dan stap voor stap bekend met voetbal en verenigingsleven. Na enkele trainingen kunnen ze oefenwedstrijden spelen of meedoen aan een toernooi. Laat ze ervaren wat het spelen van een wedstrijd inhoudt.

Dankbare doelgroep: meiden met een niet-Nederlandse achtergrond

Bij het werven van allochtone meiden is het van cruciaal belang hun ouders te informeren en erbij te betrekken. Voetballen in verenigingsverband is vaak nieuw, dit vraagt extra aandacht. Dit kan door tijdens een Vriendinnendag of een andere activiteit een rolmodel in te zetten. Een voetbalster van allochtone afkomst kan meiden en ouders makkelijker over de streep trekken. Probeer daarnaast het vertrouwen te winnen van ouders, en wees zo nodig flexibel als het gaat om vrijwilligerstaken. Niet alle ouders hebben een auto of rijbewijs om mee te gaan naar uitwedstrijden. Bied alternatieven als het gaat om het vervullen van vrijwilligerstaken. Kantinedienst, begeleider bij wedstrijden, organiseren van een toernooi. Houd ook op deze manier de drempels laag.

5. Betrek van begin af aan ouders bij de vereniging

Niet alleen nieuwe meidenleden moeten wennen aan een voetbalvereniging, dit geldt ook voor ouders. Nodig ze spoedig uit voor een gesprek, of organiseer een ouderavond. Wat kunnen ouders verwachten? En wat verwachten wij van ouders en speelsters? Informeer ze over de procedure rondom het lid worden, dag en tijdstip van trainingen en wedstrijden, tenue en sportkleding. Vergeet niet de normen en waarden van de vereniging. Benoem gewenst gedrag, zoals vrijwilligerswerk en goed gedrag langs de lijn. Ondersteun ouders waar nodig en wijs ze op eventuele subsidieregelingen voor contributie. Zorg voor een persoonlijk aanspreekpunt.

Succesfactoren meiden – en vrouwenvoetbal

Verenigingen waar meiden met plezier en met succes voetballen, zien het werven van meidenleden niet als iets aparts of iets eenmaligs. Werving en behoud vloeien voort uit een visie, zijn onderdeel van een groter plan. Zeven tips van meidencoördinatoren die we spraken voor dit boekje.

1. **Uitgesproken visie.** Waar sta je als vereniging voor? Verdienen en krijgen meiden en vrouwen werkelijk dezelfde kansen en mogelijkheden als jongens en mannen?
2. **Draagvlak.** Staan bestuur en leden volkomen achter meiden – en vrouwenvoetbal?
3. **Organisatie.** Maak in eerste instantie een aparte werkgroep of commissie voor meiden – en vrouwenvoetbal, om extra aandacht te besteden aan deze doelgroep. Integreer het zo snel mogelijk in de vereniging, zodat meiden – en vrouwen binnen de vereniging de aandacht krijgen die ze verdienen. Alleen zo krijgt de nieuwe doelgroep structureel een goede plek in het bestaande beleid.

4. **Plan.** Zorg voor een concreet beleidsplan, een technisch plan en zorg dat meiden – en vrouwenvoetbal vertegenwoordigd is in het bestuur en commissies.
5. **Kader.** Stel trainer – coaches aan die meiden en vrouwen begrijpen. Niet elke trainer is geschikt voor een meidenteam. Zijn gewenste trainers niet voorhanden, zorg dan voor aanvullende, vrouwelijke begeleiding en denk na over de ontwikkeling van kader.
6. **Ouders.** Betrek ouders bij het meiden – en vrouwenvoetbal. Maak afspraken, vertel ze hoe het gaat op de vereniging en betrek ze bij het beleid. Houd bij allochtone gezinnen rekening met culturele aspecten. Denk hierbij aan zaken als: de sporthoofddoek, geen meiden – kleedkamer direct naast die van de jongens, mogelijk een gescheiden informatieavond voor vaders en moeders, lange kleding onder sportkleding en vroege trainingstijden.
7. **Aandacht en middelen.** Behoud meidenleden door ze evenveel aandacht en middelen te geven als jongens en selectieteams. Zoals goede velden, eigen kleedkamer en ruimte voor sociale activiteiten.

Uitblinker 2: Renske (10)

Naam: Renske

Leeftijd: 10

Is hier: om kennis te maken met de vereniging

Vereniging: VV GDC, Eethen (bij Tilburg)

Leden: 310

Vrouwelijke leden: 100

Opkomst Lady's Day: 90 bestaande meidenleden, 4 potentiële.

Doel: extra aandacht geven aan de meiden op de vereniging. Geen wervings-activiteit, wel een leuke middag om de bestaande meidenleden te behouden.

'Ik ben me erg bewust van mijn lichaam'

Renske: 'In de voetbalkantine van VV GDC kijk ik mijn ogen uit. Het is afgeladen met meiden. Ik ben hier weleens eerder geweest, mijn jongere zusje voetbalt hier. Maar nu is de ruimte helemaal roze gekleurd. Er hangen roze ballonnen en roze vlaggetjes en op de tafels staan bladen met roze kinderchampagne en bladen met cupcakes met roze versiering. Ook staat er een grote beker, met roze linten. Ik denk dat er wel honderd meiden zijn, van allerlei leeftijden. Ik zit aan een tafel waar meiden van mijn leeftijd zitten. Verenigingsvoorzitter Henk heeft een microfoon in zijn hand, hij gaat ons toespreken. Henk maakt altijd grapjes. Toen ik zes was, heb ik een paar maanden met de Kabouters meegetraind. Dat deed ik meer voor mijn ouders. Zij sponsorden een tijdje de Kabouters. Ik vond er niet veel aan, niemand van mijn klas zat op voetbal. Mijn ouders begrepen dat wel, zelf hebben ze eigenlijk ook niks met voetbal. Maar je moet wél bewegen, zeiden ze. Ik ging dus op paardrijden. Ook deed ik een tijdje aan turnen. Ik ben me erg bewust van mijn lichaam. Ik vind dat ik een beetje aan de maat ben. Nu mijn jongere broertje ook op voetbal gaat, wil ik voetbal toch weer gaan proberen.'

‘Mensen persoonlijk aanspreken, dat is de truc. Niks briefjes’

– Renske/
voorzitter Henk –

'Vandaag is het echt Lady's Day'

Henk, verenigingsvoorzitter: 'Welkom, meiden! Voetbal, dat weten jullie wel, is al lang geen mannending meer. Die tijd is echt

voorbij. Vijftig jaar geleden hadden we hier al vrouwen, en die konden toch voetballen, jongen! Sommige van die vrouwen lopen hier nog rond. Kijk maar eens goed om je heen. Die ene die daar foto's staat te nemen bijvoorbeeld, nee, nou niet weglopen, over haar kan ik jullie mooie verhalen vertellen. Ria ging een keer onderuit op het veld, dat was lachen toch, Ria? O, mag ik dat niet zeggen. Nou, na negentien jaar zijn ze weer met het vrouwenvoetbal gestopt, maar in het jaar 2000 kwam er plots weer een vrouw langs. We willen dat er opnieuw een vrouwenteam komt, zei ze. Als je er zestien hebt, zei ik, mag je komen. Nou, vier weken later kwamen ze aangezet hoor. Met een trainer erbij en al. Dus zo is het gekomen. Er kwamen meer vrouwen, en ook meiden. Een jaar geleden stapte Jasmijn uit Vrouwen 1 op me af. Jasmijn traint de MO.13-1. Henk, zei ze, ik wil een leuke dag voor alle meiden organiseren. Want die meiden in mijn team weten niet eens wat er in de jeugd rondloopt aan meiden. Jasmijn vindt dat de meiden elkaar beter moeten leren kennen. Nou, dat vind ik ook. Daarom zijn we vandaag bij elkaar. En misschien komen er ook nog wat nieuwe leden op af. Zo gezegd, zo gedaan. Nu is het Lady's Day ... (Loopt op een speelster van de MO.17-1 af.) .Zeg meid, wat moet ik nou toch over jou vertellen? Ja mensen, ik zorg altijd voor haar telefoontje als ze moet trainen. Maar ik vind dat doodeng. Wat moet ik zeggen als je vriendje belt? (Gegiechel.) Je hebt toch al een vriendje? Toch? (De tafel van de MO.17-1 schiet nu in een slappe lach.) Lieve vriendinnen, ik val jullie niet langer lastig met mijn geklets, vandaag is jullie dag. Vandaag is het Lady's Day.'

'Meiden moeten elkaar beter leren kennen'

Jasmijn, organisator Vriendinnendag en speelster Vrouwen 1: 'Onze Lady's Day is niet zozeer gericht op werving van nieuwe vrouwelijke leden, maar vooral op binding en behoud van de bestaande. Hun willen we vandaag een leuke dag bezorgen. Ik wil ze ook laten zien wat er aan leuke voetbalsters in de jeugd rondloopt. Het is niet vrijblijvend, ik verwacht dat gewoon iedereen komt. In het wedstrijdprogramma voor vandaag op de website heb ik dan ook achter alle meidenteams letterlijk laten zetten: 09.00-16.00 uur Lady's Day. Het is eigenlijk verplicht. Andersom wil ik dat meiden bij de pupillen en junioren snappen dat er een vrouwenteam is waar ze later naartoe kunnen, dat er dus een doel is om voor te gaan. Tenslotte is elk nieuw vrouwelijk lid dat zich vandaag aanmeldt mooi meegenomen – we hebben in het lokale sufferdje ook een advertentie geplaatst. Nieuwe meiden als Renske draaien de hele dag mee, als ze willen. Na het drankje en het hapje trekken alle meiden eerst hun tenues aan, daarna maken we op het hoofdveld een groepsfoto, met iedereen erop. Vervolgens vormen we teams met uit elke leeftijdscategorie één speelster, van de O.9-pupillen tot en met Vrouwen 1. Zo kunnen de groten de kleintjes helpen. We spelen zeven tegen zeven op een half veld. Na het toernooi gaan ze douchen en is er een lunch. Vanmiddag voetballen we niet meer. Dan staat het hier vol met kraampjes van lokale mensen die iets aanbieden. Aardbeienkwekerij Wout de Ruiter is er, Melk-Drive Ron en Laura, Kaasboerderij De Lange Hoeve, en Spar Roza. Ook zijn er workshops make-up van Jolanda's Body & Beauty en San's Salonnetje. En we gaan cupcakes bakken.'

Waarom bestaande speelsters elkaar beter moeten leren kennen

1. Meer binding met elkaar en met de vereniging.
2. Makkelijker natuurlijke doorstroom (speelsters zijn niet meer bang om met een hoger team of vrouwenteam mee te doen).
3. Makkelijker om speelsters uit te wisselen (meiden zijn meer bereid om een team uit de brand te helpen).

'Het is hier vandaag als op de camping'

Renske: 'Muziek van Michael Jackson klinkt uit de luidsprekers, ik sta te huppelen langs de lijn van een zonovergoten veld. Het is hier vandaag net als op de camping, we spelen met moeders en dochters tegen elkaar. De GDC Girls tegen Dream Team. Ik wil als eerste reserve, zeg ik tegen mijn moeder. Ga je de kat uit de boom kijken? zegt ze. Dit is je eerste wedstrijd, doe nou lekker mee! Het zijn geen echte wedstrijden, zeg ik. En ik sta niet reserve, ik ga zometeen voorin staan. Zometeen hoor, nog even wachten. Dan kom ik erin.'

'Mensen persoonlijk aanspreken, dat is de truc'

Henk: 'Veel groei zit er niet meer in voor deze vereniging. VV GDC is een fusie van drie verenigingen, we bedienen vijf dorpen en pakken al veel meiden uit de omgeving. Het lukt ons aardig meiden te behouden. Zelfs als ze uitzwermen en gaan

studeren in de stad, blijven ze hier voetballen. Omdat het hier gezellig is. Er is een tijd geweest dat de jongens hier meer aandacht kregen dan de meiden. Ze lagen elkaar toen niet zo, maar ik denk dat we dat gelijk hebben getrokken. Jongens staan nu te kijken bij wedstrijden van meiden en andersom, al weet je natuurlijk nooit om welke reden. Er zijn veel voetbalstellen hier, van oudsher, getrouwd en al. Komt door de feesten hier. Dat steekt elkaar toch aan. Meiden komen nu ook beter op voor zichzelf. Laatst daagde de MO.15-1 de JO.13-1 uit voor een partijtje. En of je nou goed bent of minder goed, dat is niet belangrijk hier. Tegenstanders staan soms raar te kijken als ze hier spelen. Het gemoedelijke sfeertje, dat tref je niet overal. Laatst stonden er een paar jongens uit een ander dorp onze reclameborden te slopen, en spiegels van auto's af te trappen. We wisten niet wat ons overkwam. Toen de politie kwam en wij onze verbazing uitten, kregen we te horen dat we wel bekend staan als erg soft. Hoe de sfeer te bewaken? Met meer vrijwilligers en betere trainers. Dat is ook voor ons een probleem, ouders die 'duiken'. Vroeger gaf je spelers een brief mee voor thuis. Het rijschema, het was-schema en dan kwam het goed. Maar we hebben geen auto, zeggen ze nu. En je opa dan? Je buurman? Of draai een bardienst. Mensen persoonlijk aanspreken, dat is de truc. Niks briefjes. Zo kwamen we laatst bij de O.9- en O.11-pupillen begeleiders tekort. Dan doe ik het zelf, zei ik. Ik nam een jaartje een pupillenteam onder me. Blevden die ouders ineens wel staan kijken. Gingen ze ineens wel mee naar elke uitwedstrijd en zagen ze hoe leuk dit werk eigenlijk is. Potjandorie Henk, zei er een, ik doe met je mee!

'Jurkenvoetbal?'

Renske: 'We spelen een potje jurkenvoetbal. Voetballen met een jurk aan. Waarom we dat doen? Dat weet ik ook niet. We zien de bal niet eens. We laten de jurk rond ons middel heen en weer draaien, we zweven, we stijgen op, we lachen ons slap. Scheidsrechter Kees moet ook een gek pekske aan. Hij is zuster. We zijn erg melig, maar we proberen toch te voetballen, zo goed als het gaat. De ene speelster na de andere valt om, sommige ongelukkig. Van voetbal komt zo niet veel terecht, maar leuk is het wel. Ach, zegt een moeder, het gaat om de gezelligheid. Nee, zegt een meisje, juist niet! Winnen moeten we!'

3. Wervingsactiviteiten

Meidenleden werven is niet iets eenmaligs. Het is handig de eerste werving als een pilot te zien, en die ervaring te gebruiken voor een reeks jaarlijks terugkerende activiteiten. Idealiter is werving een onderdeel van een breder traject van clubontwikkeling, waarbij vooraf is nagedacht over de timing en mix van wervingsactiviteiten, maar waarbij je óók in het organiseren ervan huidige voetbalsters en meidenteams betreft. Laat daarom meiden die voor het eerst bij de vereniging komen kennismaken met voetbal en informeer niet alleen ouders over voetbal

en vereniging, maar laat ook meiden die al lid zijn een leuke dag beleven. Maak van hen junior verenigingsambassadeurs voor het meidenvoetbal. Betrek voor het draagvlak eveneens bestuursleden bij het proces, ver- geet de jeugdcoördinator niet en geef trainers en speelsters uit oudere leeftijdscategorieën verantwoordelijkheid op de dag zelf. Zo is werven behoud. Zo wordt werving van meiden iets van iedereen, en praat iedereen erover. Mond-tot-mondreclame is toch de beste reclame.

Welke wervingsactiviteit?

Open dag. De open dag is een brede, ongerichte vorm van ledenwerving. Bedenk dat hier (vooral) jongens op afkomen, evenals oudere pupillen van verenigingen die op zoek zijn naar een andere vereniging. Hoop je echter een mix van meiden en jongens in de jongste leeftijds- categorieën aan te trekken, dan is het raadzaam dit duidelijk te communiceren in de promotie, en daarbij te onderstrepen dat meiden zeer welkom zijn.

Meidenvoetbaldag. Een focus in de wer- ving op alléén meiden heeft als voordeel dat je op zo'n dag doelgericht kunt werven. Nadeel is een mogelijk lagere opkomst. Maak er bijvoorbeeld een 'Lady's Day' van (zoals VV GDC dat doet, zie elders in dit boekje) waarbij tevens alle huidige mei- den- en vrouwenleden aanwezig zijn. In je promotie moet duidelijk zijn dat potentiële meidenleden van alle leeftijden welkom zijn – zo verzeker je je van voldoende massa om activiteiten te kunnen organiseren.

Vriendinnendag. Een Vriendinnendag kun je organiseren voor alle leeftijdscatego- rieën, maar zal vooral meiden tussen de acht en veertien jaar aanspreken. Jongere meiden kun je ook werven via de Open Dag. Oudere meiden kunnen ook meedoen met een reguliere training om zo kennis te maken met het team waarin ze mogelijk terecht komen. De Vriendinnendag is een

geschikte kennismakingsactiviteit, omdat de invulling een goede balans heeft tussen voetbalspellen en voetbaltraining. Een deelnemster met weinig voetbalervaring kan zo leuk meedoen.

Clinics. Om meiden en vrouwen te trekken die al wat jaren voetballen en bijvoorbeeld op zoek zijn naar een nieuwe vereniging, kun je denken aan speciale activiteiten. Clinics onder leiding van de eigen selectie- speelsters, of spelers en trainers van regio- nale betaald voetbalclubs uit de Eredivisie. En vergeet de meet & greet niet. Denk ook aan workshops van specialisten op het gebied van techniek, tactiek en keepen. Een en ander kun je ook toepassen in de vorm van een beurs op een meidentoernooi, Meidenvoetbaldag of Vriendinnendag.

Voetbal op school. School is voor veel verenigingen nog een blinde vlek, terwijl dit juist hét kanaal is om meiden al jong te werven. Vooral meiden waar voetbal thuis niet leeft. De KNVB kan verenigin- gen ondersteunen bij het organiseren van voetballessen tijdens de gym en school- voetbaltoernooien. De combinatie school en voetbal is interessant omdat je kunt inzetten op meiden die nog een sport- keuze gaan maken. Meiden uit groep 3 en 4 zijn klaar met zwemles en oriënteren zich op een sport. Bied daarom kennis- makingslessen aan.

De Open Dag, de Meidenvoetbaldag, de Vriendinnendag, de clinics en de open trai- ningen hebben veel overeenkomsten. Op deze plek nemen we de Vriendinnendag als voorbeeld. Hoe organiseer je die? Vervolgens bespreken we het werven van meiden via school. Het is goed je te realiseren dat meiden

vaak niet direct lid worden, vooral meiden tussen de acht en zestien jaar. Wervingsdagen werpen vaak later vruchten af. Veel meiden moeten eerst het seizoen van hun oude sport afronden, of willen zich eerst nog verder ori- enteren. Zorg daarom voor vervolgvormen, en blijf in contact met deze meiden.

De Vriendinnendag

Een Vriendinnendag organiseren is niet moeilijk, maar vergt wel een goede organisatie en planning. Begin op tijd met organiseren. Doe het samen met een paar andere vrijwilligers en verdeel de taken. Benader mensen die graag de handen uit de mouwen willen steken. Stel een werkgroep samen met enthousiaste vrijwilligers. Denk ook aan speelsters van de vrouwenselectie of trainers van een meidenteam. Veel werk komt uiteindelijk neer op communicatie en promotie. Promotie intern, gericht op de bestaande leden en extern, gericht op potentiële leden. Als de activiteiten van de Vriendinnendag in grote lijnen gepland staan en het promotiemateriaal beschikbaar is, benader dan eerst de eigen meidenleden. Zij moeten immers buurmeiden of nichtjes uitnodigen om naar de Vriendinnendag te komen.

Checklist Vriendinnendag

1. Draagvlak en betrokkenheid bestuur.
2. Werkgroep formeren.
3. Datum Vriendinnendag kiezen en accommodatie reserveren.
4. Programma bedenken en activiteiten kiezen.
5. Promotiemateriaal maken.
6. Eigen meidenleden benaderen ter promotie en voor hulp.
7. Potentiële meidenleden benaderen.
8. Inschrijvingen bijhouden.
9. Draaiboek maken, van binnenlopen tot afsluiting.
10. Veldindeling, taken verdelen.
11. Accommodatie, veld en materiaal.
12. Ontvangst.
13. Aandenken en informatie meegeven.
14. Evalueren.

ad 4. Programma bedenken en activiteiten kiezen. De Vriendinnendag is bovenal een voetbalactiviteit, maar omdat er zoveel verschillende meiden kennis komen maken met de sport is het belangrijk de activiteit gevarieerd en laagdrempelig in te vullen. Dat kan met gemakkelijke voetbalvormen en leuke voetbalspellen. Iedereen moet lekker bezig zijn op het veld en dat gaat het best met verschillende oefeningen die ook leuk zijn voor meiden die nog niet zoveel balcontrole, inzicht of schotkracht hebben. De KNVB adviseert de partijvorm 4 tegen 4 als centrale voetbalvorm te gebruiken. 4 tegen 4 is overzichtelijk voor speelsters, omdat het aantal spelers gering is. Ook is het overzichtelijk voor begeleider of coach. 4 tegen 4 is de kleinste vorm van een echte wedstrijd, zodat je meiden een eerste goede indruk van voetbal geeft. Alle kenmerken van het voetbalspel zijn aanwezig, zolang spelers opgesteld staan in een ruit – een voorwaarde om breed en diep te kunnen spelen. 4 tegen 4 is ook aantrekkelijk, omdat het een wedstrijd op zich is, spelers veel aan de bal komen en er veel doelpunten kunnen worden gemaakt. Al met al garandeert 4 tegen 4 veel plezier, maar als je een toernooi in de vorm van bijvoorbeeld een WK-landenspel organiseert en teams regelmatig een andere tegenpartij ontmoeten, is het lastig daar de hele Vriendinnendag mee te vullen. Een circuit met zes onderdelen en op elk onderdeel een begeleider (of op elk team een trainer) is een goed alternatief. Een mix van bijvoorbeeld een partijvorm 2 tegen 1 plus keeper, Dribbelkoningin, 1 tegen 1, 4 tegen 4 en het Gatendoekspel (mikken in gaten) levert meer afwisseling op dan een toernooi. Een overzicht van mogelijke spelvormen voor junioren en pupillen is in de handleiding voor de Vriendinnendag te vinden.

ad. 6. Eigen meidenleden benaderen. Informeer de trainers van meidenteams die je wilt inzetten bij het werven. Vraag of je de spelers vijf minuten mag toespreken in de kleedkamer. Zo verzeker je je van aandacht, kun je over de Vriendinnendag vertellen en kunnen ze promotiemateriaal meteen opbergen in hun tassen. Benadruk voor de groep welke leuke activiteit je in petto hebt, en stimuleer ze te helpen met werven. Geef meteen uitnodigingskaarten en inschrijfformulieren mee om in de eigen wijk in brievenbussen te doen, en posters om op te hangen op school of in de supermarkt. En wie is bereid ook op de Vriendinnendag te komen helpen? Houd bij wie wat doet en welke inschrijvingen al binnen zijn. Vergeet ook de jongens niet! Loop ook bij hen even binnen en vraag of ze zusjes of nichtjes hebben met belangstelling.

Uitnodigingskaart en poster Vriendinnendag

Ga naar www.knvb.nl/vriendinnendag voor digitaal wervingsmateriaal. Je kunt er onder meer een eigen uitnodigingskaart en poster ontwikkelen door in de bewerkbare pdf je eigen gegevens in te vullen. Houd de informatie beknopt, te veel tekst werkt niet op een poster. Mocht je zelf materiaal willen maken, houd dan rekening met de vijf W's. Wat, wanneer, voor wie, waarom en waar kunnen ze zich opgeven? Doe mee en kom naar onze vereniging!

ad 7. Potentiële meidenleden benaderen. Communicatie bestaat uit flyereren en posteren, de inzet van website en e-mail, het werken op de accommodatie zelf en door lokale media te benaderen voor een aankondiging en

een verslag van de activiteit. Toch is klassieke mond-tot-mondreclame nog altijd de meest effectieve vorm van werving. Mond-tot-mondreclame stimuleer je door zoveel mogelijk kanalen tegelijk in te zetten. Denk daarom ook aan creatief gebruik van sociale media als Facebook, WhatsApp, Twitter, Instagram, YouTube, Snapchat. Deze kanalen zijn zeker voor meiden van tien tot veertien jaar onmisbaar om aandacht te genereren voor de activiteit die je wilt organiseren.

TIP! Vriendinnendagpakket

In het Vriendinnendagpakket zitten middelen om de activiteit te promoten, deelnemers uit te nodigen, naast leuke hebbedingetjes om mee te geven aan het einde van de activiteit. Het pakket bestaat uit posters, uitnodigingskaarten en voetbalhaarbandjes. Deze Vriendinnendagpakketten kun je opvragen bij de KNVB: www.knvb.nl/vriendinnendag

ad 11. Veld en materiaal. Laat op de dag zelf meteen een goede indruk achter bij deelnemers en ouders. Zorg ervoor dat terrein en kantine opgeruimd en schoon zijn en dat er een paar mensen van de vereniging klaarstaan om iedereen persoonlijk te verwelkomen. Wil de verenigingsvoorzitter een leuk, persoonlijk praatje houden? Ouders zullen zich meteen welkom voelen en zien dat de accommodatie een prettige sportomgeving is. Neem ruim vóór zij arriveren met vrijwilligers en trainers de dag door, verdeel de taken en zorg dat de velden al zijn uitgezet. Afhankelijk van het aantal deelnemers heb je minimaal één groot veld nodig. Het mooiste is als je gebruik kunt maken van het hoofdveld of het

kunstgrasveld. Vergeet ook de feestelijke aankleding niet. Wellicht beschik je over een schitterende accommodatie waar versiering niet nodig is. Toch is het handig het terrein aan te kleden. Denk aan borden met pijlen als het complex lastig te vinden is, een welkomstbord, een banner of poster, verenigingsvlaggen, het programma van de dag op een centrale plek, het gatendoek van de KNVB en vrolijke spandoeken gemaakt door de huidige meidenleden.

ad 12. Ontvangst. Vergeet op de dag zelf niet een warme ontvangst van de meiden. Als je alles goed hebt voorbereid, heb je je handen vrij om te doen waar het allemaal om gaat: aandacht aan de meiden zelf geven. Zorg bij de ingang voor een (liefst vrouwelijk) eerste aanspreekpunt namens de vereniging. Met de Vriendinnendag creëer je een unieke mogelijkheid om binnen een paar uur meiden te overtuigen dat ze juist van jullie vereniging lid moeten worden. Heet ze van harte welkom en geef ze een rondleiding over het terrein. Nog beter: meidenleden maken hun eigen vriendinnen wegwijs. Op het veld zullen sommige meiden de oefeningen erg spannend vinden. Het is belangrijk dat je een positieve sfeer creëert. Stimuleer ze, moedig ze aan en geef een compliment als ze een oefening goed uitvoeren. Zo pikken ze oefeningen sneller op en voetballen ze met meer vertrouwen. Zijn de meiden om? Nu de ouders nog. Vergeet niet een praatje te maken met de ouders die zijn meegekomen. Persoonlijk contact met nieuwe ouders is heel belangrijk als je ze welkom wil laten voelen. Het geeft je de gelegenheid vragen te beantwoorden en extra informatie mee te geven. Nu weten ze bij wie ze zich kunnen inschrijven en voelen ze zich al een beetje thuis.

Negen tips voor de veldorganisatie op een Vriendinnendag

1. Instrueer kader minimaal een uur van tevoren.
2. Zet met hoedjes veldjes uit vanuit de hoekpunten van het grote veld. Op deze wijze maak je gebruik van aangegeven zijlijnen en achterlijn.
3. Gebruik kleine doeltjes van 3 bij 1, of pionnen met of zonder deklath.
4. Zorg dat de teamindeling en het spelcircuit van tevoren bekend zijn. Spelvormen zijn te vinden in de digitale handleiding op www.knzb.nl/vriendinnendag.
5. Zorg voor kopieën wedstrijdsschema of circuit voor leiders en trainers.
6. Speel 4 tegen 4 met teams van 5 spelers, wissel door, maar laat bij regen en kou lekker iedereen spelen, dan maar even 5 tegen 5.
7. Zorg voor voldoende schone hesjes.
8. Hanteer een centraal begin- en eindsignaal of een muziektune om speelsters van veld of activiteit te laten wisselen, zodat dit moment voor iedereen duidelijk is – zonder geschreeuw over het veld.
9. Een gezamenlijke lunch of limonade voor alle speelsters is goed voor de sfeer. Hierna werkt een spel of voetbalquiz vaak goed.

ad 13. Aandenken en extra informatie. Om niet alleen de winnaars met een prijsje naar huis te laten gaan, kun je ervoor kiezen alle deelnemers een oorkonde mee te geven of een goodiebag met iets leuks als aandenken. Vergeet uiteraard een inschrijfformulier niet, plus extra informatie over het lidmaatschap, de vereniging, het vervolgtraject en de eerste

training. Maar vraag vooral, op de vrouw af, wat ze ervan vonden. Wat vond je leuk van – daag? Wil je lid worden? Twijfel je nog? Wil je een keer meetrainen?

Zoek contact en zorg ervoor dat iedereen weet dat er vragen gesteld kunnen worden. Nodig ouders en meiden uit een keer op zaterdag te komen kijken en zorg dat iemand van de vereniging ze kan begeleiden. Laat ze kennismaken met het verenigingsleven, de trainingen en de wedstrijden. Ook kun je ze betrekken bij activiteiten die meidenleden zelf organiseren, nodig ze uit als introducee voor een meidentoernooi of neem ze mee naar een bezoekje aan het Nederlands vrouwenelftal of een wedstrijd in de Eredivisie Vrouwen. Vergeet, tot slot, niet de dag te evalueren. Welke doelen zijn bereikt? Wat zijn verbeterpunten voor volgend jaar? Maak er een verslag van voor op de website – vier dit succes met de hele vereniging.

Meiden werven via school

Werving van meiden vindt meestal plaats via – via, en daarnaast steeds vaker via Vriendinnendagen en clinics. Het derde kanaal echter is voor veel verenigingen nog een blinde vlek: school. School is hét kanaal

om meiden te werven, vooral bij meiden waar het voetbal thuis (nog) niet zo leeft. Jaarlijks nemen ruim 90.000 meiden deel aan schoolvoetbal. Het merendeel daarvan zit niet op voetbal. De KNVB organiseert veel initiatieven op dit gebied. Profiteer ervan! Op deze plek bespreken we School & Voetbal en schoolvoetbal.

TIP! Digitale hulpmiddelen

Om het verenigen gemakkelijk te maken, is het mogelijk om met een druk op de knop digitale draaiboeken en schema's van de KNVB te downloaden via www.knzb.nl/schoolvoetbal. Voor activiteiten bij de vereniging en op school.

- School & Voetbal (lesmap, hand-leiding, leskaarten, dvd).
- Schoolvoetbal (draaiboek en schema schooltoernooi).
- Lesmap 'Wij krijgen voetballes'.

School & Voetbal

Met het programma School & Voetbal wil de KNVB jongens en meiden van de basisschool op een speelse manier laten kennismaken

met voetbal — en met de voetbalvereniging uit de buurt. Door een goede samenwerking tussen de school en de voetbalvereniging kunnen kinderen ervaren hoe leuk het is om te voetballen. In een enkel geval vindt School & Voetbal plaats op een middelbare school of in samenwerking met een zaalvoetbalvereniging. Het programma bestaat uit drie fases om kinderen — en ouders — op een plezierige en overzichtelijke manier te laten kennismaken met voetbal. Het streven is elke fase te laten verzorgen door trainers van de voetbalvereniging. Als dat niet mogelijk is, worden ervaren trainers van de KNVB ingezet. Het programma is gratis voor kinderen en er is geen onderscheid tussen kinderen die wel/niet lid zijn van een voetbalvereniging. Het programma bestaat uit drie fases.

Fase 1: voetballen tijdens de gymles. Tijdens de gymlessen op school is er extra aandacht voor voetbal. Een trainer van een voetbalvereniging uit de buurt komt op school langs om een of meer trainingen te geven. Alle jongens en meiden kunnen hieraan mee-doen en zo zelf ervaren hoe leuk voetbal is. De kinderen hoeven hiervoor niets extra's te doen of mee te nemen.

Fase 2: voetballen na schooltijd. Jongens en meiden die in fase 1 tijdens de voetballessen op school enthousiast zijn geworden, kunnen zich opgeven voor de naschoolse voetbalactiviteiten. Na schooltijd kunnen ze meedoen met verschillende voetbalspellen. Deze vinden plaats bij school of zo dichtbij mogelijk, zodat iedereen van de partij kan zijn. In deze fase krijgen ouders een uitnodiging te komen kijken en zo te ervaren hoe leuk hun kind het voetballen vindt. Ze ontmoeten trainers en krijgen informatie over de voetbalvereniging en het programma.

Fase 3: voetballen bij de vereniging. De laatste fase van het programma vindt plaats op de velden van de voetbalvereniging. Om te ervaren hoe het is lid te zijn van een vereniging, draaien de kinderen een aantal weken mee in een team. Afhankelijk van het aantal deelnemers kan dit in een bestaand team van de vereniging of in een nieuw team. In deze periode zijn kinderen nog niet officieel lid en zijn er geen kosten aan verbonden. Gedurende het traject kunnen de kinderen lid worden en meedoen met trainingen en wedstrijden.

Schoolvoetbal

De KNVB organiseert sinds 1906 het KNVB Schoolvoetbal. Miljoenen leerlingen al speelden mee in zo'n toernooi. 'Jongeren en ouderen strijden als leeuwen voor de overwinning van hun school', zo valt te lezen in een brochure uit 1949. 'Is het een wonder dat de leerlingen der scholen telkenjare opnieuw met spanning het jaarlijkse feest tegemoet zien?' Zeven decennia later geldt dit onverminderd. Jaarlijks doen zo'n 240.000 leerlingen uit de groepen 5 tot en

met 8 van de basisscholen mee aan de voorrondes. Er is een 11 tegen 11-jeugdcompetitie — waaraan zowel jongens als meiden meedoen uit groep 7 en 8 — maar er is ook een 7 tegen 7-competitie speciaal voor meiden en kinderen uit groep 5 en 6.

Hulpmiddelen bij Schoolvoetbal

Te downloaden op www.knvb.nl/schoolvoetbal

1. Reglementen KNVB Schoolvoetbaltoernooi.
2. Teamregistratieformulier KNVB Schoolvoetbal.

Uitblinker 3: Marianne (16)

Naam: Marianne
Leeftijd: 16
Team: Vrouwen 2
Vereniging: SC Klarenbeek
(bij Apeldoorn)
Leden: 640
Vrouwelijke leden: 113 (38 meiden,
75 senioren vrouwen, één meidenteam)

'Ik wilde nog niet naar de JO.17-1'
Marianne: 'Ik voetbal al sinds mijn zevende bij SC Klarenbeek. Mijn broer en mijn zusjes hebben altijd gevoetbald, mijn moeder ook. We zijn wat ze noemen een echt voetbal-gezin. Alleen mijn vader heeft er niet zoveel mee. Als we iets met zijn allen willen doen, gaan we liever klootschieten. Na mijn aller-eerste training hier hadden ze het al gezien. Andere meiden moesten nog even door-traineren, maar mij stopten ze meteen bij de jongens van de MO.13-1. Ik doorliep alle jongens-selectieteams tot en met de JO.15-1. Altijd als linksbuiten. Na twee jaar in de JO.15-1 moest ik naar de O.17. Ik had al wel eens met ze getraind; dat ging toen te snel voor me. Het spel was nog steeds te fysiek. Ze zijn veel groter en sneller en sterker. Ik gaf aan dat ik nog een jaartje bij de JO.15-1 wilde blijven. Volgens de regels mogen meiden een jaar langer in een leeftijdscategorie blijven, maar de vereniging kon dat toch niet voor me regelen. Ze kwamen mensen tekort in de JO.17-1, dus ik moest. De sfeer in dat team was goed, ik hoorde erbij. Maar zoals ze daar inkomen, de tackles, dat ging echt harder. Op het veld had ik het niet meer zo naar mijn zin. In de winterstop zei ik dat ik niet meer wilde — en toen kon ik ineens wel terug naar de JO.15-1. Of ik heb overwogen om naar een andere vereniging te gaan? Nee, dat ook weer niet. Deze vereniging is de leukste en beste in de omgeving. Zeker als het gaat om vrouwen-voetbal.'

‘Vrouwen praten over andere dingen, we snappen elkaar beter.’

– Marianne –

'Een talent behouden is lastig'

Gert, voorzitter SC Klarenbeek: 'Een meisje behouden voor de vereniging, door het haar naar de zin te maken en haar goed in te delen, is lastig. Bij de junioren is het helemaal moeilijk. Het grootste vraagstuk is vaak de overgang van de O.15 naar O.17. In de O.15 spelen meiden vaak nog gemengd, maar in de O.17 redden alleen de echte talenten dat. Marianne is zo'n talent. Ze speelde veel KNVB-selectiewedstrijden. Toch was het fysiek onvoldoende. Uiteindelijk is ze weer van de JO.17-1 teruggegaan naar de JO.15-1. Het jaar daarop ging ze direct door naar de vrouwen senioren. Ook toen hebben we lang getwijfeld. Vrouwen 3 om zich nog even te kunnen ontwikkelen? Of direct in de selectie van Vrouwen 2? Het werd Vrouwen 3, en na de winterstop ging ze alsnog naar Vrouwen 2. Daar speelt ze nu met vrouwen van vijf-entwintig. Ook fysiek best heftig.'

'Ik was liever meteen naar de vrouwen overgestapt'

Marianne: 'Terug in de JO.15-1, mijn derde jaar in dat team, kon ik weer lekker voetballen. Ik werd aanvoerder, stond vaak midmid, begon ook weer andere spelers te coachen, iets waar ik bij JO.17-1 geen energie voor had. Achteraf gezien vind ik dat ze me in die overgang naar de JO.17-1 beter hadden moeten begeleiden. Alleen de trainer van de JO.15-1 heeft zijn excuses aangeboden, die vond het echt vervelend voor me. Het was ook de tijd dat ik voor de KNVB selectiewedstrijden speelde. Daarbovenop vond de vereniging dat ik drie keer per week moest trainen. Achteraf was ik zelf liever meteen naar de vrouwen overgestapt. Dat is óók een grote stap, ik ben een kleintje, maar daar is het toch minder fysiek dan bij de JO.17-1. Om naar de vrouwen te gaan

moet je 15 zijn. Dat was ik op dat moment, dus het had gekund. Maar daar heeft de vereniging niet aan gedacht.'

'We gaan niet op meiden jagen'

Gert: 'Aan dat gedoe rond een talent als Marianne zie je dat werving én behoud ook voor een vrouwenvereniging als SC Klarenbeek (onze Vrouwen 1 speelt eerste klasse, ze strijken meer sponsorgeld op dan Heren 1 en we hebben zelf een Veterinnenteam) een uitdaging is. Een MO.19-1 of MO.17-1 was een goede tussenstap geweest voor haar, maar dat soort teams hebben we niet. Bij ons spelen in de jeugd alle meiden tussen de jongens. Noodgedwongen, omdat we te weinig aanwas van meiden hebben. Nu laten we die visie toch een beetje varen en willen we ook meidenteams proberen te creëren. Als je te weinig keuze hebt in je voetbalaanbod, schrikt dat meiden af. Nieuwelingen die bij ons zij-instromen en op hun eerste training drie keer een bal hard op hun been krijgen, zien we niet meer terug. Ook is er veel concurrentie in dit sportcomplex: van handbal, en vooral van volleybal. Daar gaan we niet zitten stoken, alhoewel ik soms een goeie meid zie — en dan kan ik het niet laten om te zeggen dat ze de verkeerde keuze heeft gemaakt, ha, ha. Maar dat is dus niet de bedoeling. Er is respect over en weer. En hockey is de grote concurrent voor ons allemaal. Als we de visvijver wat willen vergroten, moeten we eens naar Apeldoorn kijken, of zelfs naar Deventer. Niet dat we daar gaan jagen op meiden, maar we gaan wel actiever werven. Laatst stonden we met een kraampje op de Sportweek. Het was er niet druk, toch lieten zes meiden hun e-mail-adres achter. Verder gaan we scholen in Apeldoorn benaderen. We hebben geposterd

in supermarkten, maar Facebook werkt veel beter. Al met al verwacht ik wel wat meiden op de Vriendinnendag. Ook zoeken we samenwerking met drie verenigingen in Eerbeek en Beekbergen. Doel is gezamenlijk een leuk meiden O.17-team en een meiden O.13-team samen te stellen. De KNVB staat dat ook toe. We deden zoiets al eens eerder. Met dat project werden we prompt uitgeroepen tot 'Best uefa Grassroots Club' van 2013. De meiden van zo'n multiclub-team blijven lid van de eigen vereniging, maar trainen en spelen samen. Stiekem wil ik liever twee eigen, volwaardige meidenteams samenstellen. Misschien, over een tijdje.'

'Bij de vrouwen snappen we elkaar beter'

Marianne: 'Voor de wedstrijd tegen Den Ham vandaag zit ik op de bank in de kleedkamer. De gettoblaster staat hard, iemand doet een dansje, een ander kamt haar haren, doet een bandje in, en spuit er dan een bus met haarlak op leeg. Ik ben al lang klaar met mijn voorbereidingen, wacht stil tot we naar buiten mogen. Andere meiden van Vrouwen 2 zijn nog druk met het tutten. Coach Willem staat er een beetje verlegen tussen, hij weet niet goed een houding aan te nemen. Vrouwenteams, jongenteams. Wat is leuker? Bij de jongens kleepte ik me apart om. Dan miste ik de helft van de grappen en de verhalen, en de drukte zoals hier. Nu zit ik er weer middenin. Vrouwen praten over

heel andere dingen, interessantere dingen vind ik eigenlijk, we snappen elkaar beter. Neem je maandelijks gedoe. Als er iets is, dan roepen we dat gewoon door de kleedkamer. Ook waar Willem bij is, aan Willem storen we ons totaal niet. Sommige van de medespeelsters om mij heen ogen groot en zwaar. Ik dacht dat ik destijds bij Vrouwen 3 aan het fysieke zou moeten wennen, maar dat was niet zo. Doordat ik altijd met jongens heb gevoetbald, liep ik de meeste vrouwen er wel uit. Nu, bij Vrouwen 2, moet ik wel weer aan de bak. Want hoe hoger de klasse, hoe harder en gemener de tegenstander, zo heb ik gemerkt.'

3. Behoud

Werven zonder behoud heeft iets weg van dweilen met de kraan open. Je kunt wel veel meidenleden inschrijven, maar als je ze niet de juiste aandacht geeft, zijn ze na een of twee jaar ook zo weer uitgeschreven. Bij voetbalvereniging Robur et Velocitas uit Apeldoorn meldden zich onlangs na een Vriendinnendag zoveel meiden aan, van jong tot oud, dat de vereniging even niet wist wat ze ermee aan moest. Wat als die allemaal doorstromen? Wat dan? Moet je dan meidenteams oprichten of...? Een beetje radeloos belde de vereniging met

de KNVB-verenigingsadviseur. 'Wat nu?' De reactie van een vereniging als Robur et Velocitas, die ineens te maken krijgt met een toeloop van meiden, is begrijpelijk. We willen het als vereniging meiden naar de zin maken. De eerste pupillenjaren lukt dat meestal prima door ze met en tegen jongens te laten spelen, maar gaandeweg de jaren moeten we blijven investeren. Bij meiden tot en met twaalf jaar ligt het accent dan ook op werving en 'gewoon lekker voetballen'. Maar bij meiden vanaf tien jaar is focus nodig op behoud, om de hoge uitstroom vanaf deze leeftijd onder meidenleden tegen te gaan.

In dit laatste hoofdstuk willen we aandacht vragen voor de fase waarin voetbalsters in de juniorenleeftijd zich bevinden. Een fase waarin, vaker dan in de pupillenleeftijd, het afhaken dreigt. Hoe is uitstroom te voorkomen?

Meidenleden behouden vanaf dag één

1. Verzeker nieuwe meidenleden dat ze welkom zijn en er helemaal bij horen.
2. Intake gesprek. Geef meidenleden extra aandacht bij binnenkomst. Vraag meiden naar de motieven om te voetballen. Wat zoeken ze?
3. Kader voor meidenteams. Zoek betrokken en begripvol (eventueel vrouwelijk) kader, of leid zelf kader op.
4. Voetbalwensen. Vraag elk halve seizoen aan meidenleden wat er eventueel beter kan in hun ogen, in het team en op de vereniging.
5. Participatie. Stimuleer betrokkenheid onder oudere speelsters door ze jongere teams te laten begeleiden of door wedstrijden te laten fluiten, bestuursfuncties te doen. Activiteitencommissie, jeugdcommissie.
6. Samenwerking. Zoek samenwerking met andere verenigingen om met aantrekkelijke meidenteams en voetbalcompetities op maat meidenleden een stabiele voetballoopbaan te kunnen bieden.
7. Nazorg. Lever nazorg als onverhoopt een meisje toch de vereniging verlaat. Wijs haar en haar ouders op ander sport- en voetbalaanbod. Dankzij een exitgesprek raak je bekend met mogelijke verbeterpunten. Bovendien heeft elk kind het recht op goede begeleiding.

Meidenjunioren behouden

Net als jongens krijgen meiden vanaf ongeveer twaalf jaar te maken met de ontwikkeling van hun lichaam. Hun eens zo lenige lijven worden op een dag iets minder lenig; door de groeispurt raken sommige talentvolle speelsters ineens geen bal meer. Ook hun gedrag en hun kijk op de wereld is voor volwassenen niet meer zo overzichtelijk als toen ze bij de pupillen speelden. Bedeesde meiden veranderen soms in kritische betweters, en soms andersom.

Meidenjunioren begrijpen de vereniging soms beter dan de vereniging hen. Je kunt niets meer verbergen voor ze, hebben haarfijn in de gaten hoe de vlag erbij hangt. Hoe de relatie van de vereniging met de speelsters is, welke kwaliteiten de vereniging hen toedicht. Ook hebben ze ontdekt hoe schijnheilig de wereld soms in elkaar steekt – zo ook het verenigingsleven. Bestuurders en trainers zeggen het een, maar doen het ander. Elk team speelt op goede velden, iedereen in het team krijgt evenveel speeltijd, zo beloofden ze de meiden ooit. Niet dus. Neem meidenjunioren serieus. Zie de spelersgroep niet als een optelsom van tekortkomingen, maar als een vat vol mogelijkheden. Neem de tijd voor ze, ga regelmatig in gesprek. Individueel, en in de groep. Door goed te luisteren en te observeren ontwikkel je op den duur oog om ze echt verder te helpen in voetbal. Vraag aan het einde van elke bespreking of eenieder heeft gezegd wat zij heeft willen zeggen, en maak gezamenlijk een plan van aanpak om verbeteringen te realiseren. Zo bouw je geloofwaardigheid op voor de groep.

Er mankeert altijd wel iets aan gedrag op de training of het vertoonde spel op zaterdag. Je kunt er steeds iets van zeggen, maar er komt een moment waarop speelsters jouw

opmerkingen niet meer serieus nemen. Méér dan ooit in hun voetballeerproces zijn junioren gebaat bij een positieve benadering. Ze zijn bezig met hun identiteit. Wie zijn ze, wat kunnen ze, wat willen ze? Wat is hun positie ten opzichte van medespeelsters? Vriendinnen of concurrenten? En ten opzichte van volwassenen? Onzekerheden, die alleen maar toenemen als ze worden aangesproken op wat ze allemaal niet goed doen. Sluit daarom aan bij de mogelijkheden van je spelersgroep en maak gebruik van hun mening. 'Ik vond je keuze in die ene situatie afgelopen zaterdag verrassend. Waarom heb je dat zo opgelost?' Maak speelster en groep subtiel iets duidelijk, zonder eerstgenoemde al te hard te veroordelen. Bewaak in groepsprocessen altijd de veiligheid van het individu. Let goed op hoe zij zich hierin staande houdt. Lijdt zij onder de kritiek, steun haar dan in woord en gebaar. We veroordelen elkaar niet, we helpen elkaar. Wees bij meidenjunioren extra scherp op buitensluiten en pesten. Dwing de groep na te denken over problemen die vragen om oplossingen. Voetbalproblemen, maar ook sociale kwesties. Maak al deze zaken hun verantwoordelijkheid, terwijl jij de eindverantwoordelijkheid neemt en indien nodig het eindoordeel velt en een beslissing neemt. Wees hierbij consequent en duidelijk. Sta je de ene week iets toe dat de andere week ongewenst was? Dan nodig je ze uit tot het opzoeken en overschrijden van de grenzen van het toelaatbare. Precies dat waar een puber of tiener heel goed in is. Meldt een speler zich niet af voor een training? Dan is de afspraak dat zij een halve wedstrijd reserve staat. Dat geldt ook voor sterspelers, ongeacht de stand op de ranglijst en het moment waarop het gebeurt.

Pas wanneer met instemming van de hele spelersgroep een uitzondering wordt gemaakt, kan het gerechtvaardigd zijn terug te komen op een genomen beslissing. Creëer op die manier een open klimaat, een sfeer waarin iedereen een bijdrage kan leveren aan het geheel. Geef tot slot de wat onopvallende speelsters in de groep het gevoel dat ze erbij horen. Stimuleer ze initiatief te nemen en nevenactiviteiten op zich te nemen. Niet alleen in teamverband, maar ook op de vereniging. Willen ze een scheidsrechterscursus volgen, een pupillenteam begeleiden? Fotograferen, video's maken? De website helpen onderhouden, het clubblad maken — geen stencilkrantje maar in de vorm van een aantrekkelijke glossy?

Meidenjunioren

1. bevinden zich in de groeispurt.
2. bevinden zich fysiek en geestelijk in een verwarrende periode.
3. zijn op zoek naar wie ze zijn.
4. zijn kritisch op zichzelf en hun omgeving.
5. zijn hard op weg naar zelfstandigheid.
6. willen met plezier trainen en beter worden in voetbal.
7. zien voetbal meestal meer als middel dan als doel.
8. dragen graag verantwoordelijkheid.
9. willen hierin serieus worden genomen.
10. vervullen graag andere, concrete taken binnen de vereniging.

Binding als succesfactor meiden SV Kadoelen

Bij SV Kadoelen in Amsterdam-Noord spelen veel meiden. Twaalf jaar nadat het eerste meidenjuniorenteam van deze vereniging zich inschreef voor de competitie, kent de vereniging tien meidenteams, van de O.11-pupillen tot en met de O.17-junioren. Sinds een paar jaar stroomt ook eigen jeugd door naar de senioren. Wat verklaart dit succes van ledenbehoud? 'Integratie', zeggen ze bij de vereniging

zelf. Bij SV Kadoelen zijn meiden echt onderdeel van de vereniging. Momenteel voetballen meer meiden dan jongens bij de vereniging, en over het algemeen ligt het niveau van de meiden ook hoger dan dat van de jongens. Doordat de jongens en meiden bij elkaars wedstrijden komen kijken, worden het vaak vrienden van elkaar. De sfeer binnen de vereniging is bijzonder goed. Binding is de grote succesfactor van het meidenvoetbal bij SV Kadoelen.

Oog hebben voor voetballoopbaan en teamindeling. SV Kadoelen stimuleert meiden al op jonge leeftijd te beginnen met voetballen, zodat hun talent optimaal kan worden ontwikkeld. Twee keer per week krijgen alle meiden de gelegenheid te trainen, en op zaterdag spelen alle meiden competitiewedstrijden tegen andere verenigingen. Teams bestaan uit zowel autochtone als allochtone meiden. Met het toegenomen

aantal speelsters en teams is het niveau van het meidenvoetbal als vanzelf omhoog gegaan. Alle teams komen uit in een meidencompetitie. Kader, speelsters en ouders betrekken. De meeste meidenteams van SV Kadoelen krijgen begeleiding door een trainer en een andere begeleider. Dit zijn ouders van de speelsters, oudere spelers vanuit de vereniging of mensen van buitenaf. Iedereen doet

dit op vrijwillige basis. SV Kadoelen biedt trainers een gratis trainerscursus bij de KNVB aan — hiermee wil de vereniging het niveau van de trainers en trainingen omhoog brengen. Ook voor het vervoer is medewerking van ouders noodzakelijk. Per team bestaan regelingen hiervoor. Zo is er een vervoersschema of belt de leider de ouders van de speelsters om te vragen of ze kunnen rijden. Dit is niet altijd nodig, de betrokkenheid van ouders is groot.

Jeugd betrekken bij de vereniging. Oudere jeugd wordt opgeleid als train(st)er, om vervolgens als rolmodel te fungeren en de jongere meiden te trainen of te begeleiden. Trainsters hebben een sterke binding met de vereniging én de buurt en zorgen daarmee voor continuïteit binnen de meidenafdeling en het ledenbestand. Een aantal meiden uit de juniorenteams heeft het scheidsrechterdiploma behaald. Zij fluiten wedstrijden bij de meiden pupillenteams. Naast trainingen en wedstrijden staan er allerlei andere activiteiten op het programma: Sinterklaasfeest, meidenvoetbaldagen, een gezamenlijk teamuitje aan het einde van het seizoen en deelname aan (buitenlandse) toernooien.

Tot slot

Wat kan de KNVB voor jouw vereniging betekenen?

De KNVB helpt jouw vereniging graag met elk vraagstuk met betrekking tot meiden- en vrouwenvoetbal. Met Werving & Behoud, Clubontwikkeling & Samenwerken en Talentontwikkeling. Ondersteuning op maat is mogelijk door de inzet van de KNVB-verenigingsadviseurs en/of door de KNVB Technisch coördinator meiden- en vrouwen-voetbal. Ook kun je je laten inspireren door verenigingen in het land die al ervaring opdeden. Veel voorbeelden passeren in deze reeks boekjes de revue. Namens alle meiden en voetbalverenigingen die meewerkten aan deze reeks wensen wij je veel plezier met lezen, en veel succes met het organiseren van meiden- en vrouwenvoetbal.

Bezoek voor meer informatie www.knvb.nl/ vrouwenvoetbal. Voor vragen kun je contact opnemen met de KNVB: www.knvb.nl/assist.

Ondersteuning door de KNVB

- 65% van verenigingen met meiden- en vrouwenvoetbal is geïnteresseerd in ondersteuning door de KNVB. Bij grote verenigingen staat hulp bij talentontwikkeling van speelsters (60%) op nummer één, gevolgd door ledenwerving (52%) en beleidsontwikkeling rond meiden- en vrouwenvoetbal (46%). Bij middelgrote en kleinere verenigingen ligt de behoefte iets anders:
- 72% daarvan wil graag ondersteuning bij ledenwerving;
- 47% is op zoek naar opleidingen voor trainers;
- 39% zoekt ondersteuning bij talentontwikkeling speelsters;
- 36% wil hulp bij de ontwikkeling van visie en beleid op het gebied van meiden- en vrouwenvoetbal.

Bron: Servicemeting

Met dank aan

Maarten de Backer, Roos Brouwer, Sabrina Cols, Laura Daanen, John Kaersenhout, André Koolhof, Laura van Leeuwen, Mirelle van Rijbroek, Dimphy Rutten, Alied Schuiringa, Marije Min, Wim van der Wal.

Over de schrijver

Jeroen Siebelink is schrijver en journalist. Voor de KNVB ontwikkelde hij *Allemaal Uitblinkers*, een handboekenserie plus dvd's voor trainers – coaches in het amateurvoetbal. Van zijn hand verscheen de biografie *De Wolf, John*, de verhalenbundel *Voetbalgenen, Vaders en Zonen van Oranje*. Eerder schreef hij *De Voetbalbelofte, Achter de Schermen van de Jeugdopleiding*.

Colofon

Copyright © 2016 KNVB/Jeroen Siebelink
Fotografie: Laurens Lindhout, Jeroen Putmans, Eric Verhoeven
Vormgeving: Vandenberg, Maarn

KNVB.NL

